

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W NISKU

ZA ROK 2022

Informacje ogólne

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku jest dziennym ośrodkiem wsparcia typu A, B i C przeznaczonym dla 26 osób przewlekłe psychicznie chorych, z niepełnosprawnością intelektualną oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Uchwałą nr XIV/122/11 Rady Miejskiej w Nisku z dnia 28 września 2011 roku stał się samodzielną jednostką organizacyjną Gminy i Miasta Nisko, finansowaną z budżetu Wojewody.

Obecną siedzibą ŚDS jest budynek przekazany na mocy Zarządzenia nr 122a/2020 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko z dnia 1 września 2020 r., w sprawie przekazania do korzystania i administrowania nieruchomości zabudowanej budynkiem Centrum Wsparcia położonej w Nisku przy ulicy Sandomierskiej 8.

Zadaniem Domu na podstawie art. 51a ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2021 poz. 2268) jest w szczególności prowadzenie działań wspierająco-aktywizujących zmierzających do osiągnięcia jak największej samodzielności i zaradności życiowej, a także integracji społecznej osób objętych pomocą w dalszej części zwanych uczestnikami, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Swoją działalność statutową Środowiskowy Dom Samopomocy realizuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 – 15.30, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie prowadzone są zajęcia z uczestnikami, a pozostały czas przeznacza się m.in. na czynności porządkowe, przygotowanie do zajęć oraz prowadzenie dokumentacji.

Celem Środowiskowego Domu Samopomocy w Nisku jest kompensowanie skutków niepełnosprawności poprzez:

- zapobieganie nawrotom i pogłębianiu zaburzeń psychicznych,
- zmniejszenie objawów chorobowych,
- integrację i zapobieganie izolacji społecznej,
- kształtowanie współpracy w grupie,
- nabywanie i rozwijanie potrzebnych umiejętności,
- wypełnianie wolnego czasu i pogłębianie zainteresowań,
- doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach życiowych,
- wspieranie uczestników i ich rodzin w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

W 2022 roku Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku świadczył usługi zgodnie z programem działalności i rocznym planem pracy na 2022 rok, przekazanym i uzgodnionym z Wojewodą podkarpackim i zatwierdzonym przez Burmistrza Gminy i Miasta Nisko w 2022 roku.

Przedstawiony w programie cel funkcjonowania odnosił się do usług określonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. 2020 poz. 249). Program działalności i plan pracy realizowane były w oparciu o indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego opracowane przez zespół dla każdego uczestnika. Na podstawie § 7, ust. 9 rozporządzenia, ilość wydanych decyzji kierujących na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 31, co stanowiło 19,2% liczby miejsc w domu.

1. Formy i efekty prowadzonej działalności

Podstawową formą działalności ŚDS są treningi, które były prowadzone w formie indywidualnej i grupowej (zespołowej), dostosowane do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestników.

Usługi świadczone przez Dom obejmowały w szczególności:

- Trening funkcjonowania w codziennym życiu (trening nauki higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, trening umiejętności praktycznych),
- Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,
- Terapię ruchową,
- Trening umiejętności spędzania czasu wolnego (trening według indywidualnych potrzeb uczestników, psychorysunek, trening usprawniający funkcje poznawcze),
- Trening umiejętności społecznych (trening kulinarny)
- Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych,
- Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- Niezbędną opiekę,
- Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia (terapia zajęciowa).

W omawianym okresie, Środowiskowy Dom Samopomocy umożliwiał wszystkim uczestnikom spożywanie dwóch posiłków dziennie (śniadanie i obiad).

Oprócz treningów realizowanych w ramach indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego, w roku 2022 uczestnicy ŚDS wzięli udział w następujących imprezach integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i sportowych:

- „Graliśmy z najpiękniejszą orkiestrą świata – WOŚP” – (31.01.2022 r.),
- Walentynki „Zwykły niezwykły dzień” – (15.02.2022 r.),
- Świątowanie Dnia Kobiet – (08.03.2022 r.),
- Spotkanie Wielkanocne – (14.04.2022 r.),
- VII Konkurs Filmowy w Spiach – (23.06.2022 r.),
- „Angielski z Georgem” – warsztaty językowe z native speakerem – (03.06.2022 r.),
- Piknik integracyjny na łonie natury wyjazd nad Zalew Podwolina – (14.07.2022 r.),
- VII Przegląd Piosenki Żeglarskiej w Tarnobrzegu – (19.07.2022 r.),
- Wycieczka autokarowa „W głąb czasu”, Ujazd-Kopiec – (09.09.2022 r.),
- „Pamiętamy o tych którzy odeszli – wyjazd na cmentarze” – (12.10.2022 r.),
- Konkurs poezji „Jesień wierszem malowana” w Stalowej Woli – (21.10.2022 r.)
- 25-lecie powstania naszego Domu – (26.10.2022 r.),
- Bal Andrzejkowy w Bojanowie – (17.11.2022 r.),
- Zabawa Andrzejkowa w naszym Domu – (23.11.2022),
- „Mój jesienny dzień”- zabawa Andrzejkowa połączona z konkursem plastycznym w Radomyślu n/Sanem – (24.11.2022 r.),
- Wizyta Św. Mikołaja – (06.12.2022 r.),
- Wycieczka do Łańcuta – (14.12.2022),
- Kiermasz Bożonarodzeniowy – (18.12.2022),

- Spotkanie opłatkowe – (21.12.2022 r.),

Zaobserwowano następujące efekty działalności terapeutycznej:

- wzrost aktywności psychoruchowej oraz sprawności fizycznej,
- rozwój funkcji poznawczych w zakresie spostrzegawczości, koncentracji uwagi, myślenia analityczno-syntetycznego, kojarzenia i pamięci,
- nabycie umiejętności w zakresie samoobsługi, dbania o higienę osobistą,
- wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych (nawiązywanie i podtrzymywanie rozmowy, umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków),
- nabycie umiejętności podejmowania właściwej decyzji, rozwiązywania problemów i konfliktów oraz zwiększenie kontroli nad własnym życiem,
- wzrost zainteresowania sposobami spędzania czasu wolnego,
- zainteresowanie bieżącymi wydarzeniami w najbliższej okolicy i kraju,
- zwiększenie poczucia przynależności i integracji ze społecznością lokalną,
- wzrost aktywności życiowej,
- podniesienie ogólniej jakości życia.

Aby dokonać poprawnej i miarodajnej oceny uczestników, każdy z pracowników prowadził dziennik zajęć, w którym wpisywał tematykę treningów, a także sposób ich realizacji, wymieniał uczestników zajęć oraz opisywał ich aktywność. Dane te były następnie wykorzystywane do sporządzania oceny realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz opracowania planów na następne lata.

2. Zasoby Domu przeznaczone na jego funkcjonowanie

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nisku dysponował następującymi zasobami przeznaczonymi na jego funkcjonowanie:

a) Środki finansowe:

Dotacja Wojewody na działalność statutową Środowiskowego Domu w 2022 roku wynosiła 672 287,80 zł w tym 35 443,80 zł na uczestników spełniających kryteria określone w art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 (t.j. Dz.U. 2021 poz. 2268 ze zm.) Dotacja ze środków Gminy 18 000,00 zł stanowiła wsparcie w zakresie częściowego pokrycia kosztów gorącego posiłku przewidzianego w rozporządzeniu.

b) Zasoby kadrowe:

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Nisku na koniec 2022 roku zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę 9 osób, co w przeliczeniu na etaty stanowiło 7,58 etatu. W pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było 6 osób, w niepełnym 3 osoby. 9 umów o pracę zawartych było na czas nieokreślony. Liczba pracowników na umowę zlecenie – 5 osób (psycholog, psychiatra, pielęgniarka, sprzątaczką, inspektor ochrony danych osobowych).

Kadrę realizującą usługi ŚDS w 2022 r. stanowili:

- Dyrektor (1 etat),
- Specjalista pracy socjalnej (1 etat),
- Starsi terapeuci (3 i 1/4 etatu),

- Starszy opiekun (1 etat),
- Terapeuta zajęciowy (1 etat),
- Główna księgowa (1/2 etatu).

3. Ogólna liczba uczestników którzy opuścili Dom, wraz z podaniem przyczyn odejścia

W roku sprawozdawczym ubyło 5 uczestników. Powodem wypisu w/w osób było:

- 1 osoba – pogorszenie stanu zdrowia,
- 1 osoba – rezygnacja z przyczyn osobistych – przejście do warsztatów terapii zajęciowej,
- 2 osoby – brak zainteresowania prowadzonymi zajęciami,
- 1 osoba – rezygnacja z powodów osobistych – pogorszenie stanu zdrowia.

4. Średnia liczba uczestników poszczególnych zajęć w ciągu roku

- terapia ruchowa – 12 osób,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów – 11 osób,
- trening funkcjonowania w codziennym życiu – 13 osób,
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego – 17 osób,
- trening umiejętności społecznych (trening kulinarny) – 4 osoby,
- inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia – terapia zajęciowa – 13 osób.

5. Współpraca z instytucjami i innym podmiotami

W celu zapewnienia integracji społecznej uczestników Środowiskowy Dom Samopomocy współpracował w 2022 roku z następującymi instytucjami i podmiotami:

- Rodzinami, opiekunami uczestników i innymi osobami bliskimi,
- Ośrodkami Pomocy Społecznej: w Nisku, Stalowej Woli, Jarocinie, Ulanowie i Pysznicy (stała współpraca i wymiana informacji, dzięki którym możliwe było lepsze poznanie sytuacji i potrzeb uczestników, a tym samym efektywniejsze świadczenie pomocy),
- Niżańskim Centrum Kultury „Sokół”,
- Poradnią Zdrowia Psychicznego w Nisku oraz Stalowej Woli (wymiana informacji – konsultacje, na temat aktualnego stanu zdrowia psychicznego uczestników),
- Lekarzami rodzinnymi (wymiana informacji na temat aktualnego stanu zdrowia uczestników),
- Władzami samorządowymi,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Środowiskowy Dom Samopomocy współpracował w roku 2022 z następującymi Domami:

- Środowiskowym Domem Samopomocy w Tarnobrzegu, Radomyślu n/Sanem, Bojanowie oraz Stalowej Woli nr 2.

Spotkania miały charakter integracyjny, edukacyjny, a także promujący twórczość osób niepełnosprawnych.

6. Ocena realizacji zadań

Środowiskowy Dom Samopomocy realizował swoje zadania w oparciu o roczny plan działalności na 2022 rok oraz indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego.

Podejmowane cele realizowane były poprzez treningi, terapię, niezbędną opiekę oraz poradnictwo dostosowane do indywidualnych możliwości i potrzeb uczestników.

Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umożliwił wzrost umiejętności nawiązywania kontaktów międzyludzkich (umiejętność funkcjonowania w grupie, podejmowanie aktywnych działań, wywiązywanie się z obowiązków, nabycie umiejętności podejmowania właściwych decyzji, rozwiązywania problemów i konfliktów oraz zwiększenie kontroli nad własnym życiem).

Poprzez udział w **treningu funkcjonowania w codziennym życiu** (umiejętności praktycznych, nauki higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny, gospodarowania własnymi środkami finansowymi) uczestnicy nabyli nowe umiejętności i utrwalali już posiadane w zakresie: obsługiwanego posiadanego sprzętu, przygotowywania posiłków, dbania o estetykę i czystość, utrzymanie higieny osobistej, umiejętnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez dokonywanie prostych zakupów.

Trening umiejętności spędzania czasu wolnego, a także **inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia** (terapia zajęciowa) umożliwiły realizację własnych pomysłów, aspiracji, doskonaliły umiejętności manualne, rozwijały aktywność twórczą i wyobraźnię, rozbudzały wrażliwość estetyczną i zachęcały do twórczej ekspresji. Udział w Konkursie plastycznym, był jednym ze sposobów integracji tych osób ze społeczeństwem, promocji ich umiejętności, zdolności, talentów, szansą na przeciwdziałanie stereotypom.

Trening według indywidualnych potrzeb wpłynął także na rozwinięcie zainteresowań lekturą czasopism i książek, a także wybranymi programami telewizyjnymi i radiowymi, filmami, gramami planszowymi, karcianymi oraz korzystaniem z komputerów.

Trening usprawniający funkcje poznawcze stymulował procesy poznawcze, ulegające pogorszeniu w miarę upływu czasu – usprawniał pamięć i koncentrację oraz podtrzymywał umiejętności komunikacyjne (pamięci słów i ich znaczenia), zapobiegał wzmożonemu niepokojowi.

Psychorysunek czyli trening z wykorzystaniem metody rysunku pozwalał zrozumieć i uświadomić problemy uwidocznione poprzez prace plastyczną, a także odreagować istniejące napięcia i emocje.

Poprzez udział w **terapii ruchowej** uczestnicy podnieśli swoją sprawność fizyczną, rozwinęli zainteresowania i uzdolnienia sportowe. Odnosili sukcesy zdobywając dyplomy i nagrody w turniejach sportowych. Nauczyli się również aktywnie spędzać czas poprzez rekreację, wspólne spacerowanie itp.

Trening umiejętności społecznych (trening kulinarny) pozwolił nabyć podstawowe umiejętności przygotowywania dań na ciepło oraz prostych potraw takich jak: kanapki, sałatki jarzynowe, dania mięsne, pieczenie ciasta. Uczestnicy zapoznali się z zasadami prawidłowego przechowywania żywności.

Dodatkowo odbywały się **treningi dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi i spektrum autyzmu**. Tematyka zajęć została zawarta w indywidualnym planie postępowania wspierająco-aktywizującego dla każdego uczestnika z tej grupy osób. Osoby te miały również priorytetowy dostęp do psychologa i lekarza psychiatry.

Zakładane cele zostały osiągnięte w stopniu motywującym do dalszych działań i utrwalania uzyskanych efektów. Uczestnicy ŚDS wykazali się aktywnością stosowną do ich możliwości intelektualnych jak również zainteresowaniem proponowanymi formami zajęć. W celu utrwalenia i doskonalenia nabytych umiejętności wskazana jest dalsza praca w/w wyszczególnionych obszarach.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2240), budynek ŚDS został pozbawiony barier poziomych i pionowych w przestrzeni komunikacyjnej. Wszędzie zastosowano wykładzinę antypoślizgową PCV. Wewnątrz znajduje się toaleta w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Wszystkie pomieszczenia oznakowane zostały tabliczkami w kontrastowych kolorach oraz w języku Brail'a.

Dzięki Gminie i Miastu Nisko, która otrzymała dofinansowanie na zakup pojazdu przeznaczonego do przewozu osób niepełnosprawnych przekazanego dla ŚDS, zapewniono możliwość transportu podopiecznym na zajęcia.

Przy budynku znajduje się miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych oraz wygodny bezpieczny podjazd z poziomu drogi. Strona internetowa www.sdsnisko.pl oraz www.bip.sdsnisko.pl jest zgodna ze standardem [WCAG 2.1](#).

W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej ŚDS zapewnia obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz.U. 2023 poz. 20), oraz w celu podniesienia komfortu pracy z osobami niedosłyszącymi, zakupiono certyfikowaną pętlę indukcyjną.

W omawianym okresie sprawozdawczym, pracownicy Środowiskowego Domu wzięli udział w następujących szkoleniach i webinarach:

- Jak wspierać i rozmawiać z uczestnikami o kryzysie wywołanym wojną na Ukrainie (webinar),
- Pierwsza pomoc przedmedyczna (szkolenie stacjonarne),
- Autyzm a seksualność – sposoby pracy i budowanie relacji podczas zajęć (szkolenie stacjonarne).

Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz.U. 2020 poz. 249) dom spełnia określone w nim standardy.

DYREKTOR
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Nisku
Rafał Marchut